

Barška, tarška, cypia, girgžda: penki garsai, kuriuos turėtų atpažinti vairuotojai

Vienas didžiausių galvos skausmų vairuotojui, kuriam automobilis – daugiau nei būdas kelionėms iš taško A į tašką B – netikėti gedimai. Įsivaizduokite, kad vieną rytą išsirengę į darbą imate ir išgirstate, jog kažkas pradėjo cypiti, barškėti, bildėti ar kliuksėti. Net ir nuvykus į automobilių remonto dirbtuves, ne visada išsina paašškinti specialistams, ką ir iš kur girdite. Tačiau, sako automobilių rinkos žinovai, kai kuriuos gedimus ar problemas galima atpažinti labai anksti ir užbėgti rūpesčiams už akių.

Kaip aiškina atsargines automobilių dalis tiekiančios UAB „Ferdinand Bilstein“ verslo vystymo vadovas Giedrius Matulevičius, dažnai apie tai, kad automobilis netrukus susidurs su gedimu, pirmiausia išduoda vairuotojo ausiai neįprasti garsai, kurių anksčiau nebuvo. Sklisti jie gali iš pačių įvairiausių vietų, tačiau kai kuriuos, dažnesnius, identifikuoti ir įvardyti nėra itin sudėtinga.

Cypimo arba metalo trynimosi garsai, girdimi iš ratų

Vienas dažniausių ir bene lengviausiai identifikuojamų garsų – cypimas, metalo trinties į metalą, girgždesys, sklindantis iš ratų. Dažniausiai, sako G. Matulevičius, tai reiškia, kad automobilio stabdžių trinkelės – beveik arba visiškai nusidėvėjusios.

„Stabdžių trinkelių gamintojai dažniausiai jose sumontuoja nedidelį indikatorius, kuris tuomet, kai trinkelės nusidėvi, pradeda skleisti cypimo garsą. Jeigu vairuotojas nepaiso šio, visiškai nusidėvėjusios trinkelės ima skleisti metalinio gergždimo garsą“, – apibūdina G. Matulevičius.

Toks garsas reiškia, kad vairuotojas turėtų nusiimti ratą ir patikrinti, kokia stabdžių trinkelių būklė. Jei iš ratų sklindančių garsų nepaisoma ypač ilgai, tikėtina, jog nusidėvėjusios trinkelės sugadins ir išdėvės stabdžių diską, tad teks keisti ir jį.

Cypsėjimas, čirpimas iš variklio skyriaus

Jeigu iš variklio skyriaus girdite garsą, kuris primena cypsėjimą, cypimą arba čirpimą, bei šis garsas pasigirsta vos užvedate vidaus degimo variklį (o kai kuriais atvejais yra girdimas ir nuolat, kai variklis veikia), tikėtina, kad jis kyla dėl pernelyg laisvo vieno iš diržų.

„Nedaug vairuotojų žino, kad daugelis prietaisų, tokių, kaip kondicionierius, vandens siurblys, vairo stiprintuvo siurblys ir kiti, veikiantys automobilyje, veikia valdomi vieno, juostiniu vadinamo, diržo. Tokie įtaisai, kaip generatorius, gali turėti atskirą jų veikimui skirtą diržą“, – pasakojo G. Matulevičius.

Kai šie diržai nusidėvi, pasensta, kartais net sutrūkinėja jų paviršius, tai lemia, kad jie būna

Barška, tarška, cypia, girgžda: penki garsai, kuriuos turėtų atpažinti
vairuotojai

įtempti netinkamai ir pradeda skleisti įvairius garsus. Tad užvedus automobilį ir pasigirdus cypimui iš variklio skyriaus, ekspertas pataria pamėginti įjungti ir išjungti atskirus prietaisus, pavyzdžiui, kondicionierių, pasukti vairą. Jeigu garsas keičiasi, tikėtina, kad su problema susidūrė diržas, valdantis vieną iš minėtų prietaisų.

„Tuomet galima atrasti reikiamą diržą variklio skyriuje ir pamėginti apžiūrėti jo vidinį paviršių. Jei šis susidėvėjęs, sutrūkinėjęs, jeigu galima diržą lengvai pasukti, kad paviršių pavyktų apžiūrėti, tikėtina, šis per laisvas. Be to, kai kurie automobiliai turi specialius įtempėjus, tad reikėtų pasitikrinti ir jie veikia teisingai“, – akcentuoja G. Matulevičius.

Dejavimą, verkšlenimą primenantis garsas

Įprastai toks garsas, kai atrodo, kad automobilis dejuoja ar verkšlena, pasigirstantis, kai sukamas vairas, vairuotojui sukelia daug nerimo ir nėra itin jaukus. Tačiau problema, sako G. Matulevičius, gali būti ir ne itin rimta.

„Neretai tokie garsai, sklindantys, kai sukamas vairas, reiškia, kad paprasčiausiai trūksta vairo stiprintuvo skysčio. Taip pat gali būti, jog vairo stiprintuvo sistemoje yra oro“, – kalba ekspertas.

Pasitikrinti, anot jo, paprasta: užtenka rasti vairo stiprintuvo skysčio rezervuarą ir pasižiūrėti, ar skysčio užtenka. Jeigu sistemoje yra oro, tuomet galima užvesti variklį ir atsukus rezervuaro dangtelį pasižiūrėti, ar skystis burbuliuoja. Jeigu jis pabalęs ir, atrodo, kad skystyje yra daugybė mažyčių burbuliukų, reiškia, iš kažkur į vairo stiprintuvo sistemą patenka oro – tokiu atveju teks mėginti ieškoti problemos arba pakeisti visą vairo stiprintuvo siurbį.

Ūžimas iš ratų ar automobilio dugno važiuojant dideliu greičiu

Nors patyrusiai ausiai šis garsas išties nemalonus, dažnai dėl kelio ypatybių, nelygumų, šiurkštesnio asfalto ne vienas vairuotojas jo gali neatpažinti. Visgi ekspertai pabrėžia, kad šis nemalonus ūžimas stiprėja didėjant greičiui.

„Įprastai galimi du variantai: arba ūžia netinkamai, nevienodai nusidėvėjusios automobilio padangos, arba – susidėvėję ratų guoliai“, – komentuoja G. Matulevičius.

Pasitikrinti, ar tai gali būti šie gedimai, jei automobilis turi mechaninę pavarų dėžę, galima ganėtinai paprastai: išvažiavus ant lygaus, šviežio asfalto galima trumpam įjungti neutralią pavarą ir pasiklausti, ar garsas dingsta. Jeigu taip, tikėtina, kad ūžimas susijęs su pavarų dėže ar varikliu. Jei ne – verta tikrinti ratų guolius ir padangas.

Barška, tarška, cypia, girgžda: penki garsai, kuriuos turėtų atpažinti
vairuotojai

„Vienas būdų pasitikrinti – greitkelyje pamėginti pasukti vairą į kairę, į dešinę, ir pasitikrinti, ar garsas kinta, dingsta. Mat plika akimi be specialios įrangos pasitikrinti, ar ratų guoliai geros būklės, neįmanoma. O štai nevienodai nusidėvėjusios, laiptuotos padangos bus matomos ir tiesiog jas patikrinus“, – aiškina G. Matulevičius ir pabrėžia, kad netolygiai nusidėvėjusios padangos signalizuoja, kad automobiliui reikia geometrinio ratų suvedimo – vien pakeisti susidėvėjusių padangų naujomis gali neužtekti.

Traškėjimas, girdimas sukant vairą ir važiuojant

Įprastai traškėjimą primenantis garsas, sklindantis iš automobilio priekio (kai kuriais atvejais ir iš galo) tada, kai važiuojate ir sukate vairą į kairę ar dešinę, sako G. Matulevičius, greičiausiai gali reikšti tai, kad susidėvėjo pusašių lankstai. Be to, pabrėžia jis, neretai drauge su garsais juntamas ir pakabos laisvumas, kartais net ir vibracijos, kai norima pagreitėti ir bandoma įsibėgėti, o vibracija dingsta, vos atleidžiate akceleratorių.

„Šio gedimo taip lengvai pamatyti nepavyks, mat reikia galimybės žvilgtelėti į automobilio dugną. Jeigu tokią turite, verta ieškoti pusašio lankstų gumų ir pasižiūrėti, ar šios neturi įtrūkumų, nėra susidėvėjusios, ar ant pusašių nėra išvarvėjusio tirsto tepalo. Nuo senatvės šios gumos susidėvi, į pusašio lankstų vidų patenka purvo ir šis lemia, kad girdite garsą ir jaučiate vibraciją“, – pasakoja žinovas.

Tinkama priežiūra padeda ekstremaliomis sąlygomis

Pasak G. Matulevičiaus, daugumos problemų, kylančių eksploatuojant automobilį, išties pavyktų išvengti, jeigu transporto priemone būtų rūpinamasi reguliariai, o vairuotojai kreiptų dėmesį į atitinkamus mazgus ne tik tuomet, kai šie sugenda.

„Pavyzdžiui, vairo stiprintuvo skystis ypač dažnai vairuotojų pamiršamas ir susirūpinama juo tik tada, kai pasigirsta nemalonūs ausiai garsai. Užtektų žinoti, kad šį skystį verta pakeisti nauju kas porą metų, taip ir lygis išliks užtektinas, ir skystis nepraras savo savybių“, – nurodo žinovas.

Pasak jo, reguliari automobilio priežiūra lemia ir tai, kad net senesnė transporto priemonė gali atlaikyti ekstremalias perkrovas. Pavyzdžiui, net ir senųjų automobiliu galima ramia širdimi varžytis automobilių sporto varžybose: vienas geriausių to pavyzdžių yra šiemet birželio 3-4 dienomis jau 27-ąją kartą organizuojamas „Press ralis“, kuriame nepaisant gausaus naujų bolidų kontingento, apstu ir gyvenimo mačiusių automobilių, kurių savininkai geba pasivaržyti ir dėl prizinių vietų.

Barška, tarška, cypia, girgžda: penki garsai, kuriuos turėtų atpažinti
vairuotojai

Žurnalistų raliu vadinamas „Press ralis“ šiemet startuoja Vilniuje, o jo dalyviai, tarp kurių gausu ir istorinių automobilių, ir specialiai automobilių sportui pritaikytų bolidų, gebėjimus demonstruos įvairiose trasose, tokiose kaip „Nemuno žiedas“, keli kartodromai ir autodromai, specialiai varžyboms sumąstyti greičio ruožai Kėdainiuose ir pajūrio miestuose.

